

POSTANOWIENIE

2 października 2025 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Piotr Telusiewicz

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym 2 października 2025 r. w Warszawie
zażalenia B.K.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Płocku

z 8 lipca 2024 r., IV WSC 5/24,

w sprawie z wniosku M.B.

z udziałem C.B., B.B., P.B., M.B.1, T.B., K.B., M.B.2, B.K., I.L., W.K., A.E., R.B.,
P.B.1, P.B.2, J.B. i A.M.

o zniesienie współwłasności i dział spadku po C.B.1,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 8 lipca 2024 r. Sąd Okręgowy w Płocku m.in. odrzucił
skargę kasacyjną uczestniczki B.K. od postanowienia Sądu Okręgowego w Płocku
z 21 lutego 2024 r.

W uzasadnieniu postanowienia, odnoszącego się do B.K., wskazano, że w
sprawach o dział spadku, zniesienie współwłasności lub o podział majątku
wspólnego skarga kasacyjna jest dopuszczalna tylko wtedy, gdy wartość
przedmiotu zaskarżenia wynosi przynajmniej 150 000 zł, a w wypadku skarżącej
wartość ta wynosi najwyżej 26 323 zł.

Na powyższe postanowienie zażalenie złożyła uczestniczka B.K.,
zaskarżając je w części odnoszącej się do B.K., wnosząc o jego uchylenie i
przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 394¹ § 1 k.p.c. zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na m.in. postanowienie sądu drugiej instancji odrzucające skargę kasacyjną.

W sprawach, w których dopuszczalność skargi kasacyjnej jest uzależniona od wartości przedmiotu zaskarżenia, sąd uprawniony jest do jej badania i oznaczenia prawidłowej wysokości. Nawet brak formalnego sprawdzenia wartości przedmiotu zaskarżenia podanej w apelacji (zażaleniu) nie eliminuje możliwości weryfikacji tej wartości (zob. postanowienia SN: z 20 stycznia 2017 r., I CZ 105/16; z 8 grudnia 2016 r., I CZ 97/16; z 6 marca 2018 r., I UZ 119/17; z 11 stycznia 2022 r., II UZ 64/21).

Zgodnie z art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c. skarga kasacyjna nie przysługuje w sprawach dotyczących zniesienia współwłasności i działu spadku, jeżeli wartość przedmiotu zaskarżenia jest niższa niż 150 000 zł.

W orzecznictwie utrwalony jest pogląd, że w tzw. sprawach działowych wartość przedmiotu zaskarżenia pozostaje w ścisłej zależności od wyniku postępowania i wyznacza ją nie wartość przedmiotu działu, ale wartość konkretnego interesu skarżącego, którego dotyczy lub może dotyczyć zaskarżenie. Z reguły nie może ona przekraczać wartości udziału w dzielonym majątku uczestnika wnoszącego skargę kasacyjną, nawet gdy orzeczenie zaskarżono w całości (zob. np. postanowienie SN z 13 marca 2015 r., III CZ 13/15). Wyjątek od tej zasady zachodzi, gdy skarżący podważa zasadę podziału, objęcie lub nieobjęcie orzeczeniem poszczególnych rzeczy lub praw albo rozliczenie nakładów (zob. m.in. postanowienia SN: z 21 stycznia 2003 r., III CZ 153/02, OSNC 2004, nr 4, poz. 60; z 15 grudnia 2006 r., III CZ 88/06; z 24 lipca 2008 r., IV CZ 53/08; z 6 maja 2010 r., II CZ 38/10; z 1 czerwca 2011 r. II CZ 27/11; z 18 marca 2015 r., I CZ 22/15; z 30 kwietnia 2021 r., IV CSK 577/20).

W kontekście powyższego kluczowe było ustalenie zakresu zaskarżenia w apelacji, a następnie w skardze kasacyjnej.

W apelacji (również wnoszonej przez B.K.) zakres zaskarżenia został ograniczony do punktów 3, 4 i 5 postanowienia Sądu Rejonowego, a więc punktów dotyczących: wielkości nakładu dokonanego na nieruchomość przez wnioskodawcę

(pkt 3), sposobu zniesienia współwłasności nieruchomości (pkt 4); wielkości spłat wnioskodawcy na rzecz uczestników (pkt 5).

Przypomnieć trzeba, że Sąd Okręgowy w Płocku, na skutek apelacji, zmienił punkt 5 zaskarżonego postanowienia i w miejsce kwot „ po 4847 zł” zasądził spłaty w kwotach po 15 169,23 zł (pkt I), zaś w pozostałej części oddalił apelację (pkt II).

Natomiast w skardze kasacyjnej, wnoszonej również przez B.K., zaskarżającej postanowienie Sądu Okręgowego w całości, podniesiono jedynie zarzuty dotyczące wyboru opinii biegłego sądowego na podstawie której ustalono wartość przedmiotowych nieruchomości oraz niedopuszczenia do sporządzenia przez biegłego sądowego aktualnego operatu szacunkowego.

Podsumowując powyższe informacje, należało przyjąć, iż B.K. złożyła skargę kasacyjną aby osiągnąć skutek w postaci uchylecia orzeczenia sądu drugiej instancji, a w dalszej kolejności doprowadzić do ustalenia innej (aktualnej jak wskazuje skarga) wartości nieruchomości. To zaś miało rzutować jedynie na wielkość spłaty jakiej ma dokonać wnioskodawca na rzecz uczestniczki. Taki wniosek można również wywieść z treści uzasadnienia wniesionego zażalenia.

Uwzględniając powyższą argumentację, należy wskazać, że stanowisko Sądu Okręgowego wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego postanowienia o odrzuceniu skargi kasacyjnej, jest prawidłowe. Interes skarżącej ograniczony jest wielkością jej udziału, a zarazem jest zależny od wielkości spłat dokonywanych na jej rzecz przez wnioskodawcę. Jest to zatem kwota niższa niż kwoty graniczne wyrażające wartość przedmiotu zaskarżenia, o którym mowa w art. 519¹ § 4 pkt 4 k.p.c.

Z przytoczonych względów, na podstawie art. 398¹⁴ § 1 zw. z art. 394¹ § 3 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., Sąd Najwyższy, oddalił zażalenie.

(M.M.)

[a.ł]

